

www.bergsstaten.se

Jan-Olof Hedström

OBS!

Materialet i dokumentet
är från 2008. Vissa uppdateringar
kan därför ha gjorts.

Kontakta Bergsstaten
för mer information

Aktuella kungörelser

Aktuellt diarium

Bra att veta

- För företag & prospektörer
- För kommuner & myndigheter
- För markägare
- Om gamla gruvhål

Undersökningstillstånd – karttjänst

Vad är Bergsstaten?

- Regeringens uppdrag
- Organisation & personal
- Årsredovisningar
- Historik

Minerallagarna

Varför minerallagar?

Regelsystemet från undersökning till gruva

Kontakta oss

- **Bergsstaten** är förvaltningsmyndighet för frågor enligt minerallagen. Lagen är ett instrument för samhällsintresset att trygga försörjningen till industrin av **koncessionsmineral**.
- Koncessionsmineral är sådana mineral - malmer och industrimineral - som kräver **omfattande** och **systematiska** ofta **vetenskapligt grundade** metoder för letning.
- De drygt 60 koncessionsmineralen är uppräknade i 1 kap. 1 § minerallagen (1991:45).
- Utvinning av koncessionsmineral sker vid **gruva**. Utvinning av andra mineral än enligt minerallagen benämns oftast **täkt** och ingår inte i Bergsstatens ansvarsområde.

UNDERSÖKNINGSTILLSTÅND

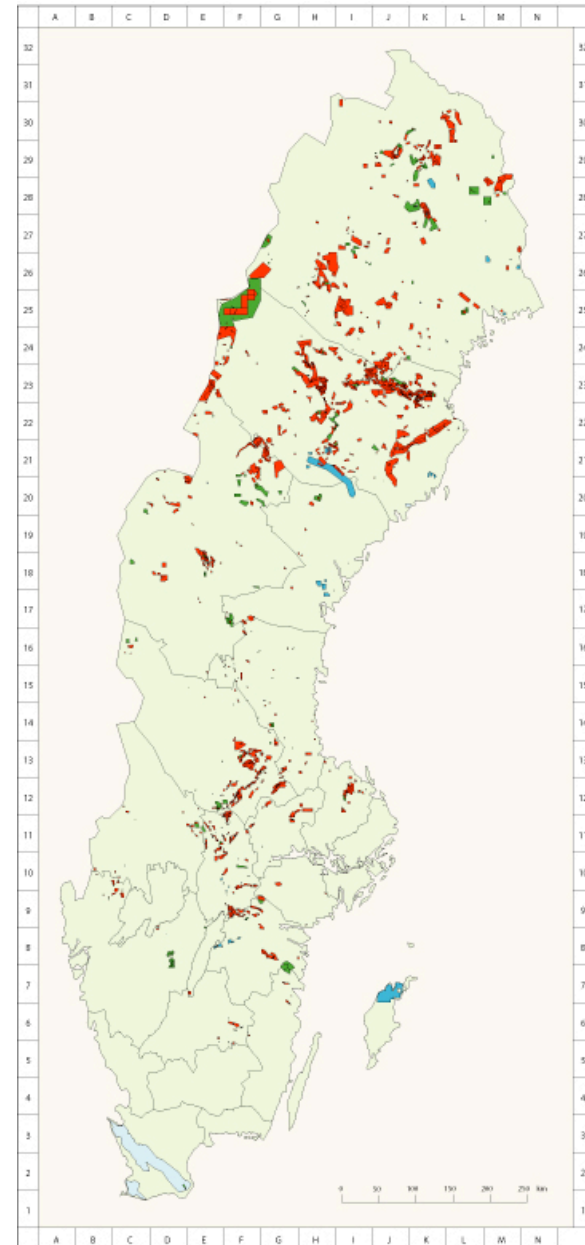
2008-01-31

Metaller och Industrimineral

- Ansökta undersöknings-
tillstånd
- Beviljade undersöknings-
tillstånd

Diamanter, olja

- Ansökta undersöknings-
tillstånd
- Beviljade undersöknings-
tillstånd

GRUVOR I SVERIGE 2008

- Järnmalm
- Sulfidmalm
- Guldmalm
- Industrimineral
- I produktion
- Ansökt eller beviljad

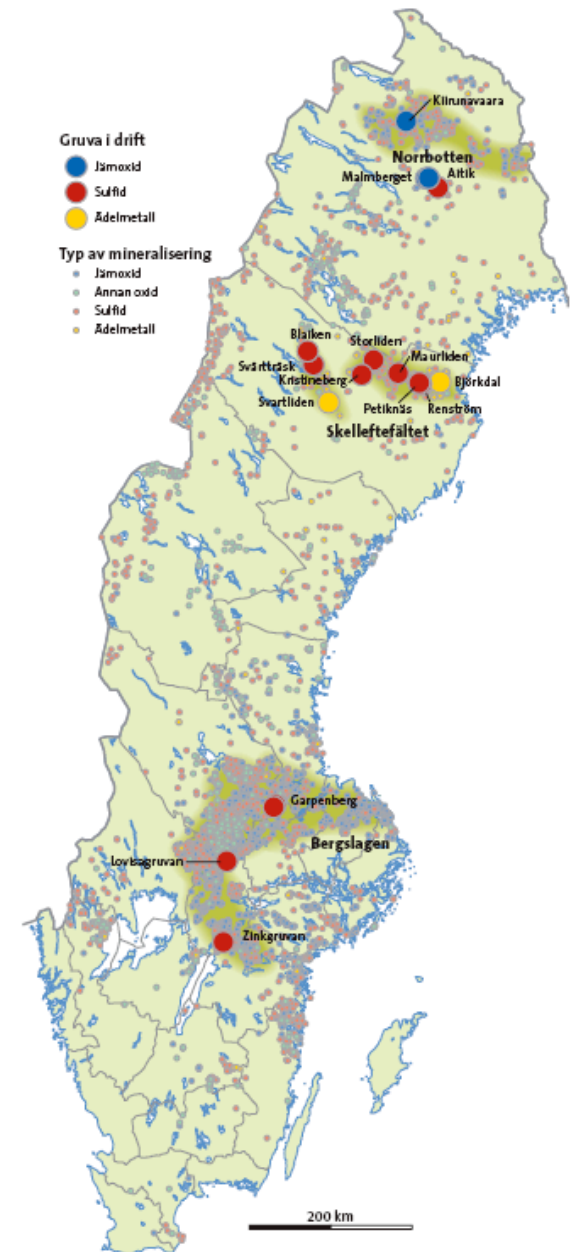

Gruvor och mineraliseringar i Sverige

Tre gruvfält :

- Malmfälten i Norrbotten
- Skelleftefältet
- Bergslagen

Angeläget allmänt intresse

- *Proposition 2004/05:40 sid. 30-31*
- **”Det är således ett starkt samhällsintresse - dvs. ett angeläget allmänt intresse - att mineral kan tas tillvara och brytas.”**
- **”Det är betydelsefullt att i ett långsiktigt hållbart perspektiv få till stånd brytning av de mineral som finns i den svenska berggrunden, men som är svåra och kostsamma att hitta.”**
- **...”att upphittaren har företräde men staten bestämmer, utgör därför ett så starkt allmänt intresse att grundlagens förutsättningar för ingrepp i markägarens rätt måste anses uppfyllda.”**

Miljöbalken skyddar mineraltillgångar (3:7 MB)

- Områden med värdefulla ämnen skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utvinningen.
- Områden med fyndigheter av riksintresse skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utvinningen.

Prospektering kräver stora arealer och lång tid

- **En bearbetningskoncession för ny gruva per 190 beviljade undersökningstillstånd**
- **En bearbetningskoncession för ny gruva per 7 200 markägare inom undersökningstillstånd**

Minerallagens medel för att uppnå allmänintressets mål

- möjliggör prospektering **oavsett markägare**
- **markägarna har inflytande** över prospekterings var, när, hur
- **markägarna har del** i resultaten
- driver på för **effektivitet** i prospekteringen
- säkrar **företräde** åt den som hittat en fyndighet
- främjar **konkurrens** med rättvisa regler
- ger **trygg besittning** för den som bedriver gruva
- tillhandahåller stränga **sanktioner** om reglerna inte följs

Myndighetsprövning innan gruva får starta

1 Undersökningstillstånd (ensamrätt)	Bergmästaren
2 Undersökningsarbete (prövn. av miljö mm)	Länsstyrelsen
3 Undersökningsarbete (arbetsplan)	Markägarna
4 Bearbetningskoncession (med MKB o prövning enligt 3-4 kap. MB)	Bergmästaren, länsstyr.
5 Tillstånd enligt miljöbalken	Miljödomstolen
6 Tillträde till mark	Markägarna - tvist prövas vid förrättning
7 Bygglov	Kommunens byggnämnd

Undersökningstillstånd innebär.....

1. **ensamrätt** till undersökningar
2. **företrädesrätt** till bearbetningskoncession

Undersökningstillstånd medför.....

1. **inte rätt att prospektera** i strid med skyddsregler
2. **inte tillträde till mark** för undersökningsarbeten

Undersökningstillstånd beviljas om.....

- **anledning** - det finns anledning anta att undersökning kan leda till fynd
- **möjlighet** - undersökningstillstånd får inte meddelas den som uppenbarligen saknar möjlighet att få till stånd en ändamålsenlig undersökning
- **avsikt** - undersökningstillstånd får inte meddelas den som uppenbarligen saknar avsikt att få till stånd en ändamålsenlig undersökning
- **lämplighet** - undersökningstillstånd får inte meddelas den som tidigare visat sig olämplig att bedriva undersökningsarbete

Myndighetsprövning..... om uran avses

1 Undersökningstillstånd (= ensamrätt)	Bergmästaren
2 Tillstånd enligt kärntekniklagen	SSI, SKI
3 Undersökningsarbete (prövn. av miljö mm)	Länsstyrelsen
4 Undersökningsarbete (arbetsplan)	Markägarna
5 Bearbetningskoncession (med MKB o prövning enligt 3-4 kap. MB)	Regeringen
6 Tillstånd enligt miljöbalken (med tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. MB, tillåtlig endast om kommunfullmäktige tillstyrkt)	Miljödomstolen Regeringen
7 Tillträde till mark	Markägarna - tvist prövas vid förrättning
8 Bygglov	Kommunens byggnämnd
9 Tillstånd för drift enligt kärntekniklagen	Regeringen

Miljödomstolens tillståndsprövning

Miljöbalken 2 kap. 3 §

Försiktighetsprincipen

....skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga , hindra eller motverka ....skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Miljöbalken 2 kap. 9 §, andra stycket Stoppregeln

En verksamhet eller åtgärd får inte bedrivas eller vidtas om den medför risk för att ett stort antal människor får sina levnadsförhållanden väsentligt försämrade eller miljön försämrats avsevärt.